

Studentarnir hava ov nógv at gera

Nýggja studentaskúlastíðina hevur staðið sína roynd, og royndirnar siga, at skrivliga arbeiðsbyrðan er ov stór. Tað roknar rektarin í Kambsdali við, at tað verður gjørt nakað við

Í hesi vikuni eru flestu pismar floyddar. Studentar og HF-árgangur siggjast við eyðkendu hugvunum um tón og strætir.

Teir studentarnir, sum taka prógv í summar, eru teir fyrstu, sum eru lidnir við útbúgvingina, eftir at studentaskúlin varð broyttur frá at vera ein linjuskúli og til at vera ein valskúli.

Í høvuðsheitinum er broytingin tann, at meðan næmingarnir eftir gomlu skipanini, longu tá teir søktu inn á skúlan gjørdur av, hvat fyrri slag av prógv, teir skuldu fáa, so hava teir nú møguleika til at velja lærugreinar aftaná fyrsta flokk og eisini aftaná annan flokk.

Vansarnir

Sámal í Skorini, rektari í Studentaskúlanum, á Kambsdali, heldur, at tað eru bæði fyrimunir og vansar við nýggju skipanini, sammett við hina gomlu.

Millum vansarnar nevni hann, at tað er nógv torførari at fáa tímatalvuna at ganga upp, tí næmingarnir eru spjaddir út á nógv fleiri

bólkar, enn teir hava verið áður, og hetta hevur upptætt ein annan bága við sær. Hann er, at næmingarnir eru nógv minni í flokkinum nú, enn teir hava verið áður, og hóast hetta ikki hevur víst seg sum serligan trupulleika, so kann tað hugsast, at flokksenslan ikki verður tann, hon hevur verið.

At næmingarnir eru byttir í so nógv bólkar og so sjáldan eru í sama bólki, ger eisini, at tað er torførari at skipa fyrri útfærslu og ekskurisíonum, uttan at tað órógvur nógv lærarar og nógvur bólkar, og tað er avgjørt ein vansi.

Ov nógv skrivligt arbeið

Omanfyri nevndu trupulleikar er tað ívasamt, um tað ber til at gera so ógvuliga nógv við, burtursæð frá at tað alla tíðina setur krøv um góða planlegging, men rektarin er ikki í iva um, hvør størsti trupulleikin er, og at tað ber til at gera nakað við hann:

– Vit hava staðfest, at

næmingarnir hava ov nógv skrivligar uppgávur. Og tað er serliga í øðrum flokki, at krøvini eru ov stór. Næmingarnir megna illa at fylgja við, og tað sæst aftur í, at tað er nógv torførari at fáa skrivligu avrikini inn nú, enn tað var undir gomlu skipanini.

Knarra næmingarnir um hetta?

– Tað gera teir ikki í serliga stóran mun, og tað kemur so at siga ikki fyrri, at foreldrin siga frá. Øll royna sum frægest at gera sitt ítarsta, men tað er torført. Fleiri lærarar eiga børn, sum ganga í studentaskúla, og tá teir so at siga eisini sita hinu megin bordið, siggia teir veruleikan hjá næmingunum bæði frá lærarasjónarmiði og frá foreldrasjónarmiði, og tað er gott.

Tað vil siga, at tað er, tí lærararnir siga, at teirra børn hava ov nógv at gera, at skúlahúshvørvíð hevur skilt korini hjá næmingunum?

– Nú er hetta ikki púra fremmant fyrri okkum. Dan-

ir fóru undir valskipanina nøkur ár undan okkum, og teirra royndir eru tær somu sum hjá okkum. Vit hoyra og lesa, at studentaskúlanæmingar í Danmark hava ov nógv skrivligar uppgávur, og hjá teimum er tað eisini í øðrum flokki, at arbeiðsbyrðan er serliga stór.

Hví er hetta komið so leidis fyrri?

– Tá vit fyrireikaðu nýggju skipanina vóru tað lærararnir, sum skrivaðu uppskottini til kunngerðirnar fyrri ymsu lærugreinar. Hetta eru fólk, sum hava brúkt stóran part av sínari tíð til at útbúgva seg í ávísu lærugreinum, og tí er ikki torført at skilja, at tey halda, at krøvini til lærugreinar, sum tey arbeiða við, skulu vera stór, og royndirnar eru, at lærugreinar, har tað er krøv um skrivligar uppgávur, hava ein hægri status enn aðrar lærugreinar.

– Vit kunnu siga, at fakligu krøvini eru stór í nýggju skipanini, og at tey, sum hava havt ábyrgdina av heildini, hava ikki mett

nógv neyvt um heildararbeiðsbyrðuna.

Hvat ætla tit at gera við trupulleikan?

– Tað eru ætlanir frammi um at seta ein bólki at eftirmeta skipanina. Landskúlafrýsitingin hevur ikki sett bólkin enn, men eg kundi hugsað mær, at hetta verður gjørt heilt skjótt.

Og hvat skal so gerast fyrri at minka um skrivligu arbeiðsbyrðuna?

– Málið má vera at skerja mongdina á avrikum, sum skulu avleverast, men spurningurin er, hvussu hetta skal gerast. Í Danmark hava teir roynt ymsar mátar, eitt nú hava teir roynt at lata eina uppgávu telja fyrri fleiri. Tað kann t.d. gerast við, at ein uppgáva í geografi verður avleverað á eingilskum, og so telur hon bæði í eingilskum og geografi.

Fyrimunir

Sámal í Skorini heldur annars, at nýggja skipanin á fleiri økjum hevur fyrimunir fyrri næmingarnar:

– Ein fyrimunur er, at næmingarnir sjálvir kunnu samanseta útbúgvingina. Og ein annar fyrimunur er, at nú hava næmingarnir á stóðfrøðiligu deild nógv meiri enskt, enn teir høvdu undir gomlu skipanini, samstundis sum málsligu næmingarnir hava meiri av náttúruundirvísing.

Ikki hótt

Tað hevur onkuntíð ljóðað, at studentaskúlin ikki er so populærur longur, sum hann hevur verið, og tá töluni um

upptøku á miðnámskúlar-nar komandi ár komu fram, varð sagt, at áhugin fyrri studentaskúlanum er minskandi. Men Sámal í Skorini er ikki bangin fyrri framtíðini hjá studentaskúlanum:

– Tá nýggja skipanin kom vaks áhugin fyrri okkara útbúgvingartilboði ógvuliga nógv. Nú er hann á veg aftur ímóti tí, sum hann var frammanundan, og tað er bara náttúrligt. Í Danmark er studentaskúlin framvegis populærur.

– Kensluláráðharrin, Ole Vig Jensen, var fyrri nakað síðani á einum fundi í danska arbeiðsgevarafelagnum. Har fekk hann at vita, at ov nógv ganga í studentaskúla. Hann spurdi tey, sum vóru á fundi, hvørja miðnámsútbúgving teirra børn høvdu tikið ella vóru í ferð við at taka, og tá vísti tað seg, at so at siga øll átta børn í studentaskúla! Hetta sigur mær, at fólk hava álit á, at studentaskúlin gevur eina góða útbúgving, sum bæði er alment mennandi og sum gevur fæleika til lestur, og soleiðis vænti eg, at tað fer at vera. Men eg rokni eisini við, at útbúgvingartilboðini fara at verða broytt titari, enn tey hava verið. Samfelagið broytist alla tíðina, og skúlskapurin noyðist at fylgja broyttu krøvunum, sum samfelagið setur.

jh

Studentaskúlin fær sær telduflokk

Næmingarnir, sum skulu byrja á málsligu deild eftir summarfrítíðina hava tikið av tilboði um at gerast telduflokkur

Í skúlaárinum, sum nú av álvara er farið at halla, hevur ein hægri handilsskúla flokkur á Kambsdali verið tað, teir kalla ein telduflokkur. Tað hevur verið gjørt eitt sindur burtúr hesum í fjølmíðlunum, og m.a. landsstýrismaðurin í skúlamálum hevur givið sitt vælsignisli til royndarætlanina.

Talan hevur verið um royndir, ið ikki eru gjørdar í føroysku miðnámskúlanum áður. Í fjør hevði handilsskúlin á Kambsdali ein telduflokk, í fyrsta HH flokki, og í komandi ár verður royndin endurtikin í báðum fyrsta HH flokkunum.

Og nú sær tað út til, at Kambsdalur eisini verður undangongustaðið, tá tað ræður um royndir við telduflokki í studentaskúlanum.

Á síðsta lærararáðsfundi var spurningurin um telduflokk viðgjørdur, og ein av niðurstøðunum var, at skúl-

in skuldi spyrja seg fyrri hjá næmingunum, sum koma inn á skúlan í summar, um teir eru áhugaðir at vera við í einari tilfari ætlan.

Teir 30 næmingarnir, sum skulu byrja í fyrsta málsliga flokki í august, hava fingið fyrispurning frá skúlanum, um teir eru áhugaðir í at taka lut í serligum telduflokki, og so at siga allir hava svarað, at tað eru teir.

Ætlanin fyrri í næstu viku

Sámal í Skorini, rektari á Eysutroyar Studentaskúla og HF skúli, sigur, at nú tað er staðfest, at næmingarnir eru hugaðir at taka lut í ætlanini, verður arbeitt viðari.

Á síðsta lærararáðsfundi lögdu nakrir lærarar síni sjónarmið fram um hvussu teldan nógv meiri enn higar til kann vera amboð í undirvísingini, og tá varð ein bólkur settur, sum til næsta

lærararáðsfund, sum verður hósdagin í komandi viku, skuldi koma við eini meira nágreiniligari ætlan um, hvussu farast skal til verka.

Um lærararnir taka undir við tí, sum bólkurin kemur við í næstu viku, so verður farið undir royndirnar eftir summarfrítíðina. Landskúlafrýsitingin hevur langt síðani givið sítt viðmæli til, at teldan verður brúkt meiri í undirvísingini enn hon hevur verið higar til, men fyrisitingin fer at verða kunnad um ætlanina, áðrenn hon verður sett í verk.

Tveir málsligir flokkar verða á skúlanum eftir summarfrítíðina, og í hvussu so er annar teirra og kanska báðir verða tað, teir kalla telduflokkur.

Fylgja krøvunum
Rektarin í Studentaskúlanum á Kambsdali sigur, at hann ivast ikki í, at teldan innan heilt stutta tíð yvir-

høvdur verður nógv meiri brúkt í skúlanum, enn hon verður brúkt nú:

– Tað er ikki ein spurningur, um vit skulu gera meiri brúk av telduni, enn vit hava gjørt higar til, men heldur, nær og hvussu vit fara undir royndirnar. Vit hava internet á skúlanum, og nýtslan av tí økst við rúkandi ferð. Teldan tykist fara at gerast hvørjs mans amboð um stutta tíð. Tað verður m.a. tosað um „home banking“, sum merkir, at fólk skulu hava møguleika at avgreiða nógv av sínum viðurskiftum við peningarstovnamar umvegis telduna. Hetta eru bara dømi um, har teldan broytir gerandisdagin hjá fólki og serliga ungdominum, og so mugu vit vera við.

Rektarin heldur eisini, at tað er sera týðningarmikið, at skúlin megnar at nøkta krøvunum, sum ungdómurin setur til útbúgvingartilboðini, og kanningin, ið

skúlin nú hevur gjørt millum teirra, sum skulu byrja í summar, letur ongan iva vera um, hvat tey sekstan til átítt ára gomlu vilja hava.

– Okkara uppgáva er at bjóða næmingunum eina undirvísing, sum bæði gongur ynskjunum hjá næmingunum á mót og samstundis er í tráð við krøvini, sum eru ásett í kunngerðin fyrri fakini.

Úrslitið og figgingin

Rektarin undirstrikar, at tey í studentaskúlanum á Kambsdali eru greið yvir, at úrslitini av sovornum royndum, sum teir nú fara undir, eru nær tengd at, hvussu væl royndin er fyrri-reikað:

– Vit kunnu læra av royndunum, sum aðrir hava

gjørt, og vit kunnu umhugsast, hvussu tað kann lata seg gera at fáa sum mest burtúrur í ymsu lærugreinum. Tað er alneyðugt at ansa eftir, at fakligu málini og krøvini ikki verða burtur, tí øll orka verður brúkt til tekniskar snildir. At finna røttu javnvágina í hesum sambandi er alneyðugt. Næmingarnir skulu framvegis hava eina fakliga útbúgving, umframt at teir hava fingið ein nýmótans IT fæleika.

Næmingarnir skulu hava hvør sína teldu, og teldu-útbúnaðurin á skúlanum skal úthyggjast. Figgjarligi parturin er ikki kominn uppá pláss enn, men tað er greitt, at næmingarnir skulu sjálvir figgia ein part, og at skúlin eisini skal hjálpa til.

jh